

Vlaanderen
is landbouw & visserij

DE VLAAMSE AGROHANDEL IN 2021

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

DE VLAAMSE AGROHANDEL IN 2021

Auteurs:

Tom Van Bogaert, Jonathan Platteau

SAMENVATTING

Vlaanderen is een netto-exporteur van agrarische producten. De invoer bedraagt in 2021 37,6 miljard euro en de uitvoer 43,1 miljard euro. Het handelssaldo ligt daarmee op +5,5 miljard euro. De uitvoer groeide tegenover 2020 met 10%, de invoer zelfs met 15%. Vlaanderen wordt gekenmerkt door een open economie en een exportgerichte agrovoedingsindustrie. Het positieve saldo wijst erop dat de Vlaamse agrovoedingssector meerwaarde creëert. We voeren veelal onbewerkte bulkproducten in en voeren in meer of mindere mate verwerkte producten uit.

2021 werd gekenmerkt door een herleving van de economie na het eerste coronajaar 2020, de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de EU en de toenemende inflatie. In 2021 was er in België een toename van de prijzen voor goederen en diensten van 3,2%, aangewakkerd door sterk stijgende energieprijzen. De groei van de agrohandel is vooral te verklaren door prijsbewegingen, want het totale volume van in- en uitvoer bleef nagenoeg constant. Ook de totale Vlaamse in- en uitvoer van goederen nam in waarde toe, en zelf een pak sterker dan bij de agrohandel. Voedingsproducten zijn net iets minder conjunctuur- en crisisgevoelig. De Brexit was vooral nadelig voor het VK, want Vlaanderen kon voor 16% meer agrarische producten uitvoeren naar Groot-Brittannië, terwijl de invoer met hetzelfde percentage zakte.

Zuivelproducten zijn in 2021 ons belangrijkste handelsproduct binnen de totale agrohandel. Ze laten de hoogste invoer- en uitvoerwaarde optekenen. Cacaoproducten en vers vlees staan op de tweede en derde plaats bij de exportproducten en noteren een handelsoverschot van meer dan een miljard euro. Dat laatste geldt ook voor aardappelbereidingen, banketbakkerswerk en bier. Andere sterke exportproducten zijn diepvriesgroenten, bestrijdingsmiddelen, veevoeders, meststoffen en landbouwmaterieel. Vlaanderen importeert veel vers fruit, voornamelijk bananen en kiwi's. Een aanzienlijk handelstekort is er bij oliën, granen, koolzaad, koffie, cacao, wijn, vis en schaal- en weekdieren.

Nederland en Frankrijk zijn onze voornaamste afzetmarkten. Ze zijn allebei goed voor 8,1 miljard euro. Duitsland en het Verenigd Koninkrijk prijken op de derde en vierde plaats. De twee voornaamste niet-Europese klanten zijn de Verenigde Staten en China. Nederland exporteert voor 10,9 miljard euro aan agrohandelsproducten naar Vlaanderen en is daarmee veruit onze belangrijkste leverancier. Daarna volgen Frankrijk en Duitsland. 28% van de geïmporteerde producten komt van buiten de EU. Vlaanderen boekt het grootste agrohandelsoverschot met het Verenigd Koninkrijk, gevolgd door Duitsland en Frankrijk. Met Nederland, Brazilië en Ivoorkust is er een stevig handelstekort.

Het Vlaamse aandeel in de totale Belgische in- en uitvoer van agrarische producten ligt tussen 85 en 86%. Het aandeel van Vlaanderen in de EU-handel van agrarische producten zit rond de 6,5%. België is in de EU de zesde grootste uitvoerder van agrarische producten, na Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Italië, en heeft het vierde grootste agrohandelsoverschot, na Nederland, Spanje en Polen.

Uit voorlopige cijfers voor het eerste kwartaal van 2022 blijkt dat de agrohandel stevig blijft groeien, in waarde, maar niet in volume. Dat kan niet los gezien worden van de inflatie en de geopolitieke situatie. In de totale Vlaamse handel is de stijging opnieuw een pak groter. Belangrijke exportproducten zoals aardappelbereidingen, zuivelproducten, banketbakkerswerk, cacaoproducten, diepvriesgroenten en agro-industriële producten doen het goed. Ook de invoer van oliehoudende zaden, oliën en granen stijgt.

De Vlaamse agrohandelscijfers zijn een weergave van de rechtstreekse in- en uitvoerbewegingen van goederen tussen twee landen op basis van gegevens van de Nationale Bank van België (NBB) en de Comext-databank van Eurostat. Een deel van de ingevoerde producten wordt heruitgevoerd. De havens van Antwerpen en Zeebrugge spelen een belangrijke rol bij de doorvoer van bijvoorbeeld exotisch fruit, tabak of rijst. De handel tussen de gewesten binnen België is niet meegenomen.

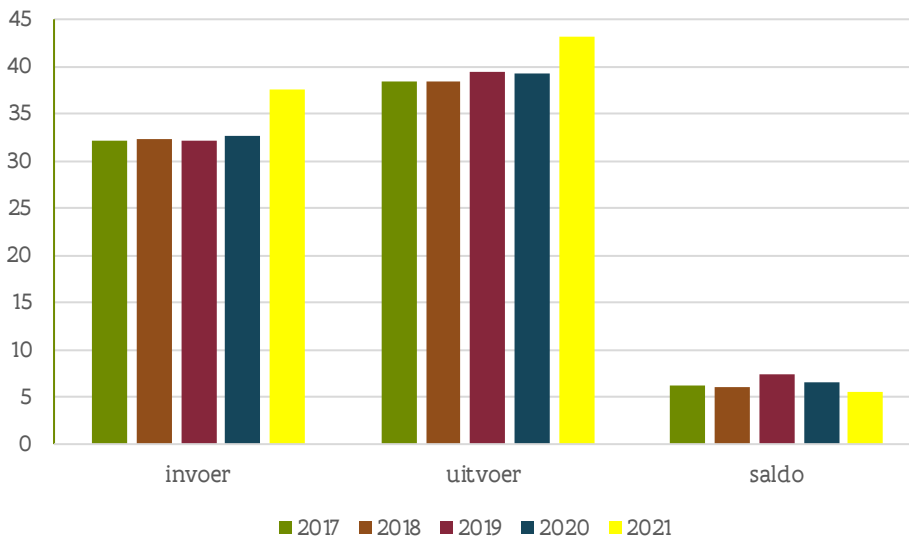
////////////////////////////////////

2 KERNCIJFERS VLAAMSE AGROHANDEL

Vlaanderen voert in 2021 agrarische producten uit ter waarde van 43,1 miljard euro. De invoerwaarde bedraagt 37,6 miljard euro. Het handelsoverschot ligt daarmee op +5,5 miljard euro. In vergelijking met 2020 is zowel de invoer als de uitvoer sterk gestegen. De uitvoer groeide met 9,6%, de invoer zelfs met niet minder dan 14,8%. Daardoor zakt het handelsoverschot fors met 16%. In vergelijking met 2017 is dezelfde tendens waarneembaar: import en export groeien, het handelssaldo valt terug, maar blijft op een hoog niveau. Vlaanderen wordt gekenmerkt door een open economie en een exportgerichte agrovoedingsindustrie.

De stijging in 2021 heeft voornamelijk te maken met prijsbewegingen: het totale volume van in- en uitvoer is nagenoeg constant gebleven, al zijn er verschillen tussen productgroepen. Bij dierlijke producten nam het totale handelsvolume toe, bij tuinbouw- en agro-industriële producten was er een daling. Bij akkerbouwproducten steeg de import en daalde de export; bij de overige producten net het omgekeerde.

Figuur 1: agrarische invoer, uitvoer en handelssaldo, in miljard euro, Vlaanderen, 2017-2021

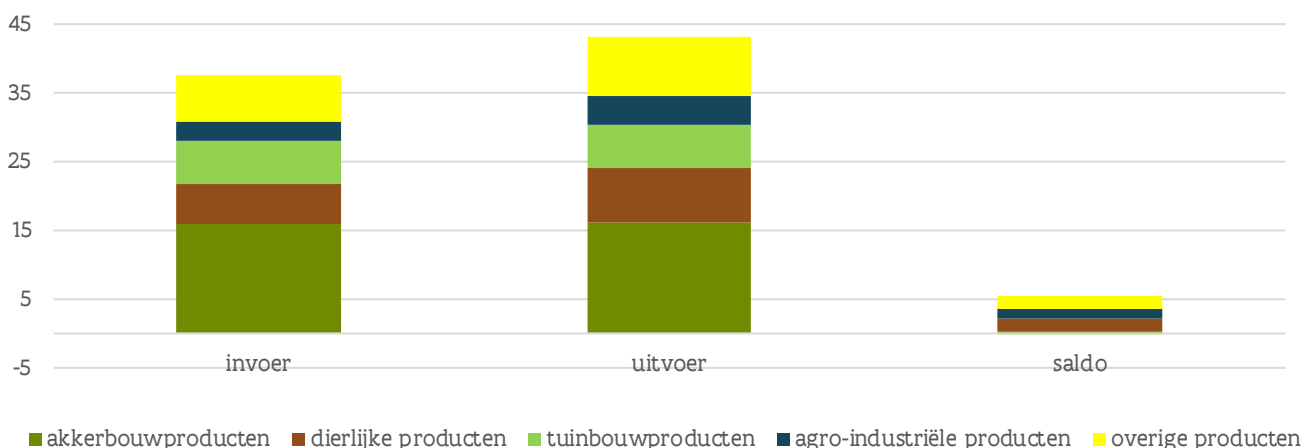

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

De akkerbouwproducten zijn met voorsprong de belangrijkste productgroep voor de agrohandel. De uitvoer is goed voor 16,2 miljard euro, de invoer voor 16,0 miljard euro. Bij de uitvoer staan de overige producten (8,6 miljard euro) en de dierlijke producten (7,8 miljard euro) op de plaatsen twee en drie, bij de invoer zijn dat de overige producten (6,7 miljard euro) en de tuinbouwproducten (6,3 miljard euro).

Voor de dierlijke producten (met een saldo van +2,0 miljard euro) en de overige producten (+1,9 miljard euro) dragen bij tot het Vlaamse handelsoverschot. Ook de agro-industriële producten (+1,4 miljard euro) en de akkerbouwproducten (+0,3 miljard euro) noteren een overschot. Bij tuinbouwproducten is het verschil tussen invoer- en uitvoerwaarde gering (saldo van -27 miljoen euro). Het positieve saldo wijst erop dat de Vlaamse agrovoedingssector meerwaarde creëert. We voeren veel onbewerkte bulkproducten in (bv. cacao, tarwe, gerst, soja) en voeren in meer of mindere mate verwerkte producten uit (bv. chocolade, koekjes, bier, zuivel en vlees).

Figuur 2: agrarische invoer, uitvoer en handelssaldo opgesplitst per productgroep, in miljard euro, Vlaanderen, 2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Zuivelproducten zijn in 2021 ons belangrijkste handelsproduct binnen de totale agrohandel. Ze laten de hoogste invoer- en uitvoerwaarde optekenen. Cacaoproducten en vers vlees staan op de tweede en derde plaats bij de exportproducten en noteren een handelsoverschot van meer dan een miljard euro. Dat laatste geldt ook voor aardappelbereidingen, banketbakkerswerk en bier. Andere sterke exportproducten zijn diepvriesgroenten, bestrijdingsmiddelen, veevoeders, meststoffen en landbouwmaterieel. De export van vers fruit scoort ook hoog, maar daar zit veel doorvoer van bananen, kiwi's en ander uitheems fruit bij. In vergelijking met 2020 is de uitvoer van margarine (+42%), oliën (+25%), alcohol (+24%), banketbakkerswerk (+20%), meststoffen (+16%) en veevoeders (+10%) er sterk op vooruitgegaan. De uitvoer van vers fruit (-7%) en bier (-3%) zakte.

Tabel 1: uitvoerwaarde en handelssaldo van de 15 belangrijkste agrarische exportproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	uitvoerwaarde	saldo
zuivelproducten	3 072,9	181,8
cacaoproducten	2 974,5	1 235,1
vers vlees	2 670,5	1 595,9
banketbakkerswerk	2 023,8	1 155,5
veevoeders	1 741,1	493,0
vers fruit	1 648,3	-438,1
meststoffen	1 635,3	467,9
aardappelbereidingen	1 549,2	1 320,3
landbouwmaterieel	1 513,1	406,5
bier	1 241,0	1 127,8
diepvriesgroenten	1 229,8	880,2
bestrijdingsmiddelen	1 095,8	518,3
oliën	1 052,2	-994,1
margarine en spijsvetten	982,9	719,7
alcohol	891,6	470,2

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

////////////////////////////////////

Vers fruit (voornamelijk zuidvruchten) noteert, na zuivel, de hoogste invoerwaarde. Een aanzienlijk handelstekort is er bij oliën, koolzaad, vis, koffie, wijn en cacao. Hetzelfde geldt voor schaal- en weekdieren, tarwe, gerst en mais. In vergelijking met 2020 is de invoerwaarde van landbouwmaterieel (+36%), koolzaad (+36%), oliën (+35%), meststoffen (+35%), wijn (+32%), koffie (+31%) en banketbakkerswerk (+31%) fors gestegen. Vers fruit noteert tegen de trend in een daling (-9%).

Tabel 2: invoerwaarde en handelssaldo van de 15 belangrijkste agrarische importproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	invoerwaarde	saldo
zuivelproducten	2 891,1	181,8
vers fruit	2 086,4	-438,1
oliën	2 046,3	-994,1
cacaoproducten	1 739,4	1 235,1
veevoeders	1 248,1	493,0
meststoffen	1 167,4	467,9
kool- en raapzaad	1 126,2	-826,8
landbouwmaterieel	1 106,6	406,5
vers vlees	1 074,6	1 595,9
wijn	953,9	-456,5
vis	952,5	-518,8
banketbakkerswerk	868,3	1 155,5
cacao	838,4	-298,0
koffie	831,8	-472,4
water en limonade	796,5	-76,9

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Het spreekt voor zich dat de handel binnen de EU omvangrijker is dan de handel met derde landen. Vlaanderen ligt in Europa immers zeer centraal in een welvarende regio met belangrijke afnemers en leveranciers. 72% van de export van agrarische producten gaat naar de andere EU-landen. Van alle ingevoerde agrarische producten is hetzelfde percentage afkomstig uit de EU. Het agrohandoeloverschot met de EU is met 4,0 miljard duidelijk het grootst, maar ook met de landen buiten de EU is er een positief saldo van 1,5 miljard euro. We voeren handel met de hele wereld, maar in monetaire termen steken Nederland, Frankrijk en Duitsland erboven uit. In 2021 zijn onze buurlanden (met Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk erbij) goed voor 59% van de invoer en 63% van de uitvoer.

Een grote verandering is dat het Verenigd Koninkrijk, een belangrijke handelspartner voor agrovoeding, sinds 2021 buiten de EU valt. In 2020 bedroeg het aandeel van de EU bij de totale uitvoer nog 82% en liep het handelsoverschot met de EU op tot 8,5 miljard euro. Met de rest van de wereld had Vlaanderen daarentegen een aanzienlijk handelstekort van 1,9 miljard euro. De rol van Groot-Brittannië in die verschuiving is fundamenteel.

////////////////////////////////////

3 IN DE BAN VAN CORONA, BREXIT EN INFLATIE

In 2021 zagen we een herleving van de economie na het (gedeeltelijk) lossen van de lockdown en bijhorende restricties in het kader van de covid-19-crisis. Er kwam een inhaalvraag na de recessie van 2020. Landen wilden hun voedselvoorraden aanvullen. Dat betekent niet dat de coronacrisis in binnen- en buitenland voorbij was. De overheid nam bij stijgende coronacijfers maatregelen om de gezondheidssector overeind te houden. Het maatschappelijke leven werd deels stilgelegd en ook economische sectoren zoals horeca en toerisme werden getroffen.

Tegelijk deed zich de Brexit voor. Op 24 december 2020 sloten de EU en het Verenigd Koninkrijk een handelsakkoord en op 1 januari 2021 stapte Groot-Brittannië, na een overgangsperiode, uit de interne Europese markt. Opmerking: belangrijke veterinaire en fytosanitaire controles en douaneformaliteiten werden uitgesteld tot 2022 voor de landbouwexport naar het VK, terwijl de Brexit wel geheel effectief is voor wat betreft de landbouwimport uit het VK.

Ten slotte zette de toegenomen inflatie, de gestage stijging van de prijzen voor goederen en diensten, de stijging van de waarde van import en export kracht bij. In 2021 was er in België een inflatie van 3,2% gemeten op basis van het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen. Dat is duidelijk hoger dan in 2020 (0,4%) en 2019 (1,2%). De consumptieprijsindex voor niet-bewerkte levensmiddelen (fruit, groenten, vlees, vis) daalde (-2,2%) nochtans, maar die voor bewerkte voeding steeg (+1,7%) en die van energiedragers ging fors de hoogte in (+22,4%). De index van de wereldvoedselprijzen steeg naar het hoogste peil sinds 2011. Zo gingen de prijzen van onder meer suiker, granen, plantaardige oliën, vlees en zuivel omhoog (FAO). De wisselkoersen (bv. tussen euro en Amerikaanse dollar, Britse pond of Chinese yuan) fluctueren. Voor meer informatie over de inflatie verwijzen we naar de [macro-economische statistieken van de Nationale Bank van België](#).

De evolutie van de handel hangt van veel factoren af: de binnenlandse productie en consumptie, het aanbod en het verbruik in andere landen, wereldwijde prijs- en marktevoluties, inflatie, wisselkoersen, enz. Zoals hierboven vermeld is de totale invoer van agrarische producten met 15% gestegen tegenover 2020 (37,6 miljard euro), en de uitvoer met 10% (43,1 miljard euro). Daardoor is het overschot met 16% gezakt (+5,5 miljard euro). De agrohandel toont minder sterke verschuivingen dan de totale Vlaamse handel: de totale uitvoer van goederen groeide in 2021 met 28% naar 381 miljard euro; de invoer kwam op 379 miljard euro, of 35% hoger dan in 2020. De handel in landbouwgoederen had in 2020 relatief minder te lijden onder de coronacrisis dan die van niet-landbouwgoederen, maar tegelijkertijd is de groei in 2021 ook minder. Dat heeft te maken met een geringere conjunctuur- en crisisgevoeligheid van voedingsmiddelen omdat we ze dagelijks nodig hebben en de consumptie, minder dan bij andere goederen, uitgesteld kan worden.

Vlaanderen boekt in 2021 veruit het grootste agrohandelsoverschot met het Verenigd Koninkrijk (+3,3 miljard euro). Dat is maar liefst 27% meer dan in 2020. De uitvoer steeg met 16% tot 4,0 miljard euro, terwijl de invoer met hetzelfde percentage zakte naar 694 miljoen euro. Ook in het pre-brexitjaar 2020 boerde de import al achteruit (-22%), terwijl de uitvoer standhield (+2%). Het Verenigd Koninkrijk staat op de vierde plaats als afzetmarkt en op de achtste plaats als leverancier van agrarische producten.

Bij bepaalde producten steeg de uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk in waarde met meer dan 30%: wijn, vis, margarine, banketbakkerswerk, bier, suikerwerk, zuivelproducten. Andere producten lieten dan weer een stevige daling optekenen: sierteeltproducten, landbouwmaterieel, vers fruit, water en limonade, fruitsappen. Op doorgevoerde producten van niet-EU-oorsprong zoals zuidvruchten, moeten vanaf 2021 in principe invoerrechten worden betaald. Ook bij de invoer zijn er winnaars en verliezers. Vooral bij tijdsgebonden niet-houdbare waren (vlees, groenten, fruit) is de tendens negatief, wegens de bijkomende veterinaire en fytosanitaire controles en douaneformaliteiten voor producten van over het Kanaal.

Tabel 3: invoer- en uitvoerwaarde van geselecteerde producten met VK, in miljoen euro, %, Vlaanderen, 2021 vs. 2020

Product	invoer	uitvoer	invoer 2021/2020	uitvoer 2021/2020
aardappelbereidingen	5,2	244,5	-34%	-7%
cacaoproducten	24,7	260,8	-7%	-14%
banketbakerswerk	19,7	344,4	-1%	+54%
oliën	36,6	66,9	-42%	+20%
suikerwerk zonder cacao	7,8	101,3	-63%	+39%
vers vlees	13,0	112,2	-73%	+1%
zuivelproducten	114,9	328,2	+19%	+32%
vers fruit	0,1	51,0	-99%	-66%
fruitsappen	0,9	134,2	-61%	-34%
verse groenten	1,2	35,1	-16%	-27%
diepvriesgroenten	5,8	163,6	-34%	+11%
sierteeltproducten	0,0	32,2	-43%	-92%
bestrijdingsmiddelen	74,7	57,9	+13%	-4%
landbouwmaterieel	14,6	70,2	-9%	-70%
meststoffen	4,4	96,0	-78%	+2%
mar garine en spijsvetten	18,6	109,7	+98%	+121%
water en limonade	8,9	125,9	-58%	-54%
wijn	0,8	350,9	-77%	+1025%
bier	2,3	52,7	+34%	+49%
alcohol	73,9	60,6	+11%	-5%
veevoeders	29,2	119,1	-28%	+26%
vis	4,2	64,6	-90%	+624%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

////////////////////////////////////

4 FOCUS OP PRODUCTGROEPEN

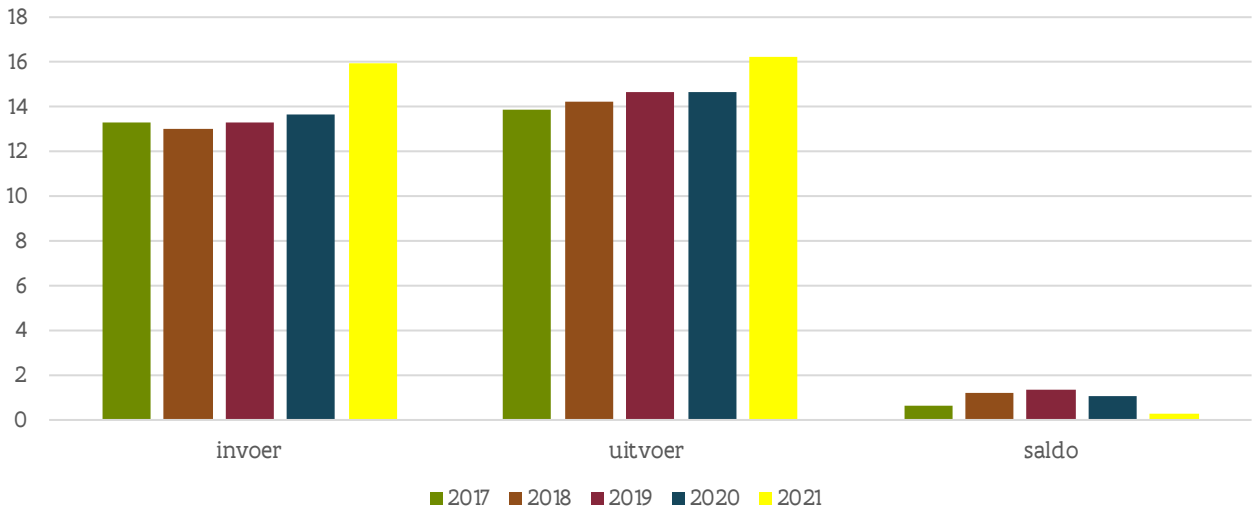
We overlopen in dit hoofdstuk de vijf productgroepen binnen de agrohandel.

4.1 AKKERBOUWPRODUCTEN

Tot de groep akkerbouwproducten behoren graangewassen, aardappelen, oliehoudende zaden (koolzaad, mosterdzaad, lijnzaad), industriële gewassen (zoals katoen, vlas en hennep), droge peulvruchten en uitheemse gewassen (zoals theebladeren, cacao, koffiebonen en rijst). Naast de ruwe producten omvat de groep ook een hele reeks verwerkte producten zoals gebak, pralines en chocolade.

De Vlaamse uitvoer van akkerbouwproducten is de voorbije jaren gestaag toegenomen en piekt in 2021. De exportwaarde bedraagt nu 16,2 miljard euro (+10,5% tegenover 2020). De invoerwaarde is nog sterker gestegen het afgelopen jaar en klokt af op 16,0 miljard euro (+17%). Het handelsoverschot zakt daardoor naar een lager peil (258 miljoen euro).

Figuur 3: in- en uitvoer van akkerbouwproducten, in miljard euro, Vlaanderen, 2017-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Er zijn vier productgroepen binnen de akkerbouwproducten die in 2021 een invoerwaarde van meer dan 2 miljard euro noteren: de afgeleide producten (vooral cacao- en tabaksproducten), de overige gewassen (vooral tabak, cacao en koffie), de graanproducten (zoals banketbakkerswerk, meel en deegwaren) en de oliehoudende producten (oliën en meel op basis van koolzaad en soja). Granen in de korrel (tarwe, mais, gerst en rijst) zitten net onder de drempel van 2 miljard. De grootste stijging sinds 2017 noteren de oliehoudende producten (+55%).

De graanproducten en de afgeleide producten – lees: banketbakkerswerk en cacaoproducten – zijn samen goed voor ruim de helft van de uitvoerwaarde van akkerbouwproducten. Daarna komen de overige gewassen, aardappelen en oliehoudende producten. Bij de meeste productgroepen is er een stijging in de laatste vijf jaar, bij oliehoudende producten zelfs met 47%.

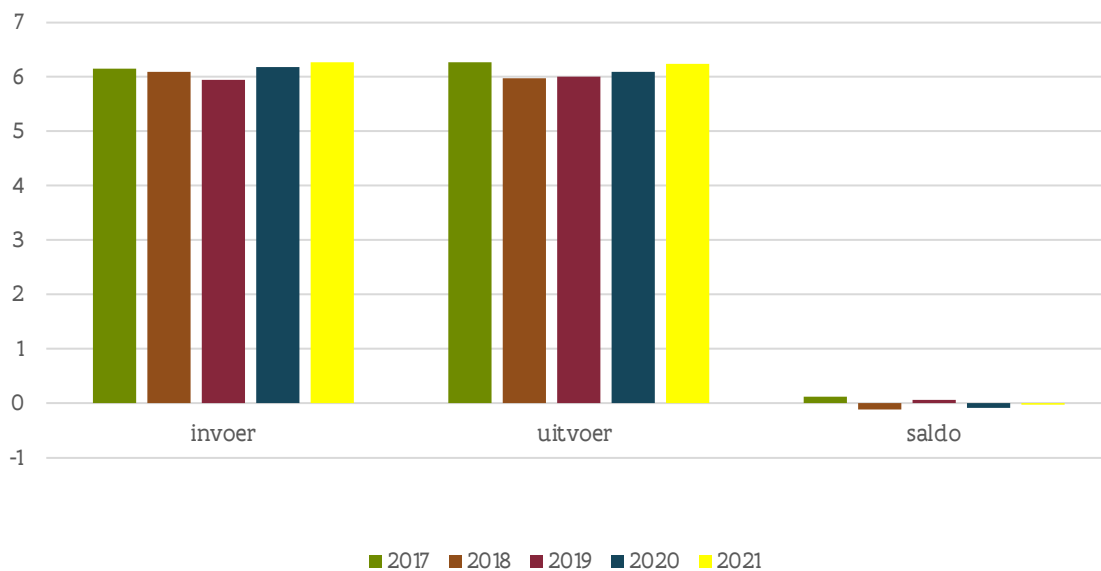

4.3 TUINBOUWPRODUCTEN

De categorie tuinbouwproducten bestaat uit groenten, fruit, sierteelproducten, aromatische planten en olijfolie.

De Vlaamse in- en uitvoer van tuinbouwproducten bedraagt in 2021 6,3 miljard euro. Er is een beperkt handelstekort van -27 miljoen euro. Als we het vergelijken met het geheel van agrarische producten valt op dat de verschuivingen in 2021 minder groot zijn. Bovendien stijgt de export tegen de tendens in sterker dan de import. De uitvoer gaat er met 3% op vooruit, de invoer met 2%. Tegenover 2017 is de uitvoer stabiel gebleven en de invoer met 2% gestegen.

Figuur 5: in- en uitvoer van tuinbouwproducten, in miljard euro, Vlaanderen, 2017-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Vers fruit, waaronder zuidvruchten, is in 2021 goed voor een derde van de totale invoer van tuinbouwproducten. Daarna volgen verwerkt fruit (18%), verwerkte groenten (16%), verse groenten (13%), sierteelproducten (9%) en noten (5%). Tegenover 2017 is de invoer van sierteelproducten met 60% gestegen. Verse en verwerkte groenten deden het ook goed, terwijl vers en verwerkt fruit en noten terrein verloren.

Bij de uitvoer van tuinbouwproducten laten verwerkte groenten en vers fruit de concurrentie achter zich, met een aandeel van respectievelijk 29% en 26%. Het gaat vooral om diepvriesgroenten en doorgevoerde zuidvruchten. Daarna komen verwerkt fruit (18%), verse groenten (12%) en sierteelt (10%). In vergelijking met 2017 zijn fruit en noten de sterkste dalers, terwijl groenten en sierteelt in de lift zitten.

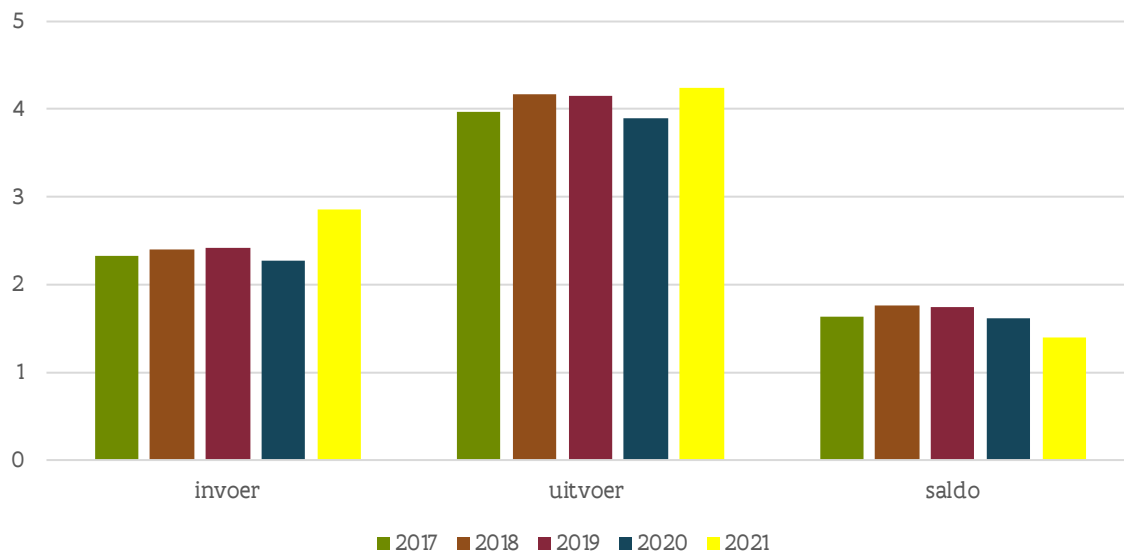

4.4 AGRO-INDUSTRIËLE PRODUCTEN

De agro-industriële producten omvatten meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen en landbouwmachines en -werktuigen, stuk voor stuk belangrijke toeleveringssectoren voor de primaire sector.

In 2021 herleefde de handel in agro-industriële producten, na het moeilijke coronajaar 2020. De export ging met 9% omhoog en overschreed met 4,2 miljard euro vlotjes de kaap van 4 miljard euro. De invoer maakte een nog grotere sprong (+25%) en zit nu op 2,8 miljard euro. Daardoor is het handelsoverschot, nog altijd 1,4 miljard euro, naar het laagste peil van de voorbije jaren gezakt. Ook in vergelijking met 2017 is de in- en uitvoer erop vooruitgegaan.

Figuur 6: in- en uitvoer van agro-industriële producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2017-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

De handel in meststoffen heeft in 2021 opnieuw aangeknoopt met de groei. De productcategorie is goed voor 41% van de invoer en 39% van de uitvoer van agro-industriële producten. Tegenover 2017 is de invoer met 38% en de uitvoer met 17% gestegen. Bij landbouwmaterieel, de tweede belangrijkste categorie, zien we dezelfde trend. Dankzij het uitstekende handelsjaar 2021 is er tegenover 2017 een stevige groei bij invoer (43%) en uitvoer (20%). Bij bestrijdingsmiddelen is in dezelfde periode een dalende tendens waar te nemen, zowel bij invoer (-19%) als uitvoer (-16%).

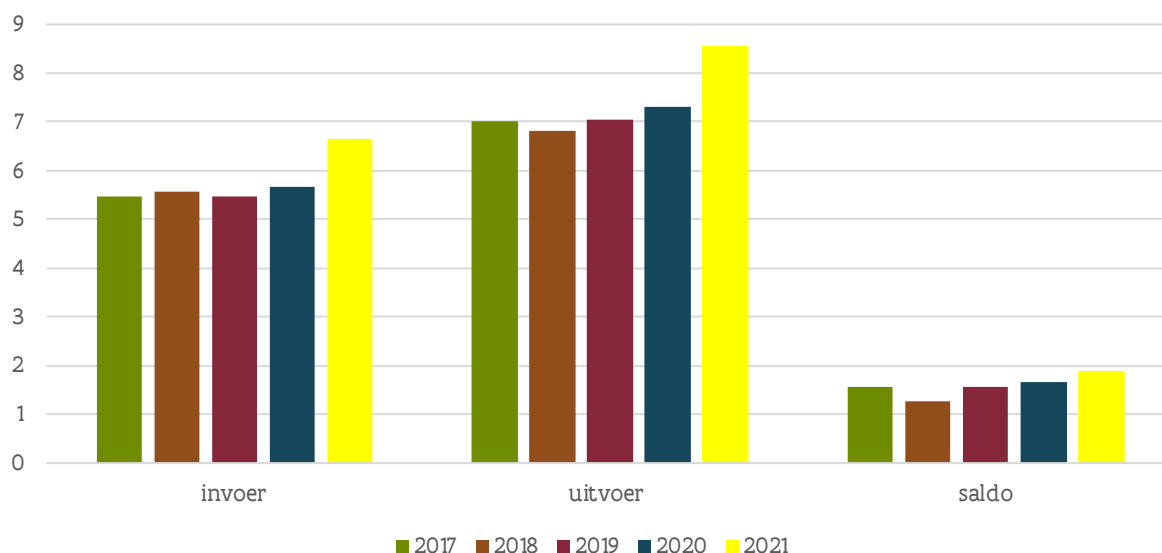
////////////////////////////////////

4.5 OVERIGE PRODUCTEN (DRANKEN, VEEVOEDER, VIS, ENZ.)

De overige producten zijn een heel diverse categorie met vis en visserijproducten, alcoholische en niet-alcoholische dranken, veevoerders, bepaalde oliën en vetten en diverse grond- en hulpstoffen voor de voedingsindustrie (gist, azijn, gedestilleerde alcohol, enz.).

De Vlaamse in- en uitvoer van overige producten is in 2021 sterk gegroeid. Beide noteren een stijging op jaarbasis van 17 à 18%. De uitvoer piekt op 8,6 miljard euro, de invoer op 6,7 miljard euro. Het handelsoverschot bereikt met 1,9 miljard euro een recordhoogte. De aanzienlijke stijging van de handel tegenover 2017 komt vooral op rekening van het voorbije jaar.

Figuur 7: in- en uitvoer van overige producten, in miljard euro, Vlaanderen, 2017-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Het belangrijkste handelsproduct binnen deze categorie zijn de dranken, met een aandeel van 40% in de uitvoer en 35% in de invoer. Bij de uitvoer gaat het vooral om bier, maar ook om water en limonade en om pure alcohol, waarnaar de vraag jaar na jaar stijgt. Wijn is het meest ingevoerde product, daarna volgen de niet-alcoholische dranken. Het handelsoverschot bij dranken zit boven het miljard euro, dankzij de goede scores bij bier en pure alcohol. Veevoerders hebben een aandeel van rond de 20% in de handel van de overige producten. Zowel de invoer als de uitvoer klom in 2021 naar een recordhoogte. Vis en schaal- en weekdieren realiseren samen 24% van de invoer van overige producten, terwijl dat bij de uitvoer maar 10% is. Vlaanderen heeft bij visserijproducten traditioneel een stevig handelstekort.

In vergelijking met 2017 vallen er bij alle productgroepen groeicijfers te noteren, zowel bij invoer als uitvoer. Enkel bij schaal- en weekdieren is de trend negatief, al steeg de handel in 2021 opnieuw. Dranken en veevoerders doen het al jaren uitstekend.

op jaarbasis met 7% gegroeid tot 7,3 miljoen ton, waarvan 2,6 miljoen ton tarwe, 1,9 miljoen ton gerst, 1,8 miljoen ton mais en 626.000 ton rijst.

Tabel 5: in- en uitvoer van granen, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	invoer	uitvoer	saldo
tarwe	600,3	111,6	-488,8
gerst	398,8	22,2	-376,6
mais	418,0	45,0	-373,0
haver	40,5	8,9	-31,6
rijst	345,0	289,1	-55,8
rogge	6,1	0,4	-5,7
sorghum	10,8	1,3	-9,5
triticale	1,1	0,5	-0,7
overige granen	37,4	11,8	-25,6
totaal granen	1 858,1	490,9	-1 367,2

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

5.3 GROENTEN

De handel in groenten levert een positief handelssaldo op van +769 miljoen euro. Dat is uitsluitend te danken aan het aandeel van de verwerkte groenten. Vlaanderen is de grootste speler op de wereldwijde markt van diepvriesgroenten. In 2021 is de uitvoer ervan goed voor 1,2 miljard euro, terwijl de invoer op net geen 350 miljoen euro ligt. De uitvoer van groenten in blik is ook nog aanzienlijk (348 miljoen euro), maar daar is het saldo negatief (-115 miljoen euro).

Bij de verse groenten is er dit jaar een klein handelstekort (-10 miljoen euro). Tomaten zijn het voornaamste verse exportproduct, goed voor een exportwaarde van 293 miljoen euro en een saldo van +201 miljoen euro. Prei kan prat gaan op een uitvoer van 66 miljoen euro en een saldo van +57 miljoen euro. Kropsla, wortelen, paddenstoelen en witloof noteren eveneens een handelsoverschot, wat niet gezegd kan worden van uien, erwten, bonen, paprika, bloemkool, asperges, schorseneren, selder en komkommer. Een deel van de ingevoerde verse groenten is bestemd voor de exportgerichte verwerkende industrie.

Vlaamse groenten vinden vooral hun weg naar Duitsland (587 miljoen euro), Frankrijk (491 miljoen euro), Nederland (411 miljoen euro) en het Verenigd Koninkrijk (259 miljoen euro). De verwerkte groenten gaan ook naar buiten Europa. De VS zijn daar de voornaamste klant, gevolgd door Australië en Canada. De top drie van groenteverlanciers neemt ruim 70% van onze import in: Nederland (805 miljoen euro), Frankrijk (264 miljoen euro) en Spanje (208 miljoen euro).

Tegenover 2017 is de groente-uitvoer met 12% gegroeid, tegenover 2020 met 4%. Diepvriesgroenten zijn een vaste waarde. In hoeveelheid uitgedrukt voerde Vlaanderen in 2021 2,6 miljoen ton groenten uit, waarvan 1,3 miljoen ton diepvriesgroenten.

miljoen euro), Costa Rica (166 miljoen euro), Ecuador (146 miljoen euro) en Kameroen (126 miljoen euro), plus kiwiproducent Nieuw-Zeeland (246 miljoen euro). Binnen de EU zijn Nederland (378 miljoen euro), Spanje (161 miljoen euro) en Italië (109 miljoen euro) de topleveranciers. Verwerkt fruit komt vooral uit Brazilië (327 miljoen euro), Nederland (197 miljoen euro) en Duitsland (144 miljoen euro). De uitvoer van fruit blijft voor 84% in de EU. Voor vers fruit zijn de belangrijkste afzetmarkten Nederland (390 miljoen euro), Duitsland (325 miljoen euro) en Frankrijk (315 miljoen euro). Voor verwerkt fruit bestaat de top drie uit Frankrijk (291 miljoen euro), het Verenigd Koninkrijk (218 miljoen euro) en Duitsland (169 miljoen euro).

Vlaanderen voerde in 2021 3,1 miljoen ton fruit in; de uitvoer klokte af op 2,6 miljoen ton. Verse bananen nemen in hoeveelheid ongeveer een derde van de in- en uitvoer van fruit in.

Tabel 7: in- en uitvoer van fruit, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	invoer	uitvoer	saldo
vers fruit	2 086,4	1 648,3	-438,1
bananen	821,9	608,9	-213,0
kiwi	326,3	219,4	-106,9
ananas	107,6	77,7	-29,9
avocado	85,0	64,0	-21,1
peren	21,6	254,8	233,2
aardbeien	92,2	164,9	72,7
appelen	85,1	69,5	-15,6
kersen	12,3	11,6	-0,7
citrusvruchten	184,3	18,1	-166,2
druiven	70,6	8,6	-62,0
perziken	25,5	4,6	-21,0
pruimen	9,2	1,5	-7,7
verwerkt fruit	1 141,6	1 137,2	-4,4
fruitsappen	528,7	639,5	110,7
bevroren vruchten	260,1	217,4	-42,7
conservefruit	114,1	120,0	6,0
jam en gelei	56,5	54,6	-1,9
andere fruitbereidingen	182,2	105,7	-76,5
totaal fruit	3 228,0	2 785,5	-442,5

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

5.5 SIERTEELT

Vlaanderen heeft in 2021 bij sierteeltproducten een handelsoverschot van +64,5 miljoen euro. In 2020 was dat maar +13 miljoen euro. De uitvoer (+23%) is op jaarbasis namelijk sterker gegroeid dan de invoer (+13%). Vergeleken met 2017 zit de invoer (+60%) wel sterker in de lift dan de uitvoer (+36%). In hoeveelheid uitgedrukt gaat het in 2021 om een invoer van 207.000 ton en een uitvoer van 279.000 ton.

Onze drie belangrijkste exportproducten zijn producten van boomkwekerijen (133 miljoen euro), kamerplanten (118 miljoen euro) en andere sierplanten (110 miljoen euro). Ze sluiten af met een handelsoverschot, en dat geldt ook voor perk- en balkonplanten, azalea's en rododendrons en knollen en bollen. Daartegenover staat dat rozen, anjers en andere snijbloemen in het rood gaan met een

////////////////////////////////////

5.7 ZUIVEL

Zowel de invoer als de uitvoer van zuivelproducten zit rond de 3 miljard euro. Het handelsoverschot bedraagt in 2021 +182 miljoen euro. De balans helt positief over bij gecondenseerde melk, room, yoghurt, melkdranken, zuivelbereidingen, melkpoeder en consumptie-ijs. Een handelstekort is er daarentegen bij kaas, melk en boter. Kaas (1,1 miljoen euro) en melk (464 miljoen euro) zijn samen goed voor de helft van de invoerwaarde.

Twee derde van de uitvoer van zuivelproducten gaat naar vijf landen: Nederland (700 miljoen euro), Frankrijk (425 miljoen euro), Duitsland (416 miljoen euro), het Verenigd Koninkrijk (328 miljoen euro) en Italië (168 miljoen euro). Buiten Europa is de interesse het grootst in Algerije en China, belangrijke afnemers van respectievelijk melkpoeder en room. De geïmporteerde zuivel komt voor 96% uit de EU. Nederland spant de kroon met 1,3 miljard euro en neemt daarmee 44% van de totale invoer in. Daarna komen Frankrijk (575 miljoen euro), Duitsland (541 miljoen euro), Italië (159 miljoen euro) en het Verenigd Koninkrijk (115 miljoen euro).

In vergelijking met 2020 is de uitvoerwaarde van zuivel met 7,5% en de invoerwaarde zelfs met 25% gestegen. De uitvoer stijgt jaar na jaar en ligt nu 23% hoger dan in 2017. In 2021 bedraagt de invoer van zuivel 1,4 miljoen ton, de uitvoer 2,2 miljoen ton. De uitvoerhoeveelheid nam de voorbije jaren gestaag toe, de invoerhoeveelheid herstelde zich na twee mindere jaren.

Tabel 10: in- en uitvoer van zuivel, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	invoer	uitvoer	saldo
volle en magere melk	464,2	360,8	-103,4
melkpoeder	350,9	435,5	68,1
gecondenseerde melk	73,2	256,6	183,5
wei en lactose	110,5	49,1	-61,4
boter en melkvet	371,0	299,3	-71,6
kaas	1 127,2	765,3	-361,9
room	96,9	261,9	165,0
melkdranken	34,5	127,2	92,6
yoghurt	171,3	290,3	119,1
zuivelbereidingen	39,6	125,9	86,3
consumptie-ijs	51,9	100,9	49,0
totaal zuivelproducten	2 891,1	3 072,9	181,8

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

5.8 VARKENS

De handel in varkens is goed voor een handelsoverschot van +1,0 miljard euro. Het meest verhandelde product is vers varkensvlees, dat met een uitvoerwaarde van ruim 1,1 miljard euro een zeer succesvol Vlaams exportproduct is. Het saldo is ook positief voor levende dieren (+55 miljoen euro) en vleesbereidingen (+18 miljoen euro). De enige uitzondering is gedroogd en gerookt vlees (-46 miljoen euro).

Het verse varkensvlees dat we uitvoeren, gaat voor 90% naar andere EU-lidstaten. In 2020 was dat zelfs 97%, omdat het Verenigd Koninkrijk toen nog bij de EU was. Iets meer dan de helft is in 2021 bestemd voor twee markten: Polen (296 miljoen euro) heeft Duitsland (287 miljoen euro) afgelost als nieuwe nummer één. De top tien bestaat voorts uit Nederland, Tsjechië, Italië, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Roemenië, Bulgarije en Slowakije. Bij de import laat Nederland (81 miljoen euro) de concurrentie uit

////////////////////////////////////

Tabel 12: in- en uitvoer van pluimveeproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	invoer	uitvoer	saldo
vers vlees	266,6	659,3	392,7
bereidingen	158,4	246,4	87,9
fokdieren	28,4	28,4	0,0
slacht- en gebruiksdieren	143,5	111,4	-32,1
eieren	161,2	203,7	42,5
totaal pluimvee	758,1	1249,1	491,1

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

5.10 VIS EN ZEEVRUCHTEN

Vlaanderen is een netto-importeur van visserijproducten. De invoerwaarde in 2021 bedraagt 1,7 miljard euro, de uitvoer 930 miljoen euro. Het handelstekort is zowel groot bij vis als bij schaal- en weekdieren (o.a. garnalen, scampi's, kreeft, krab, mosselen, oesters). Vismeel, visolie en andere zeeproducten vervolledigen als restcategorie het plaatje.

41% van de invoer van visserijproducten komt van buiten de EU. Het aandeel van de niet-EU-invoer ligt het hoogst bij de schaal- en weekdieren (55%) en overige zeeproducten (68%). Onze belangrijkste leverancier van vis is Nederland (255 miljoen euro), gevolgd door Duitsland (93 miljoen euro), IJsland (87 miljoen euro) en Frankrijk (85 miljoen euro). China, Zweden, Denemarken, Litouwen, Polen en Vietnam vervolledigen de top tien. Bij schaal- en weekdieren voert Nederland (225 miljoen euro), leverancier van mosselen en garnalen, eveneens het klassement aan. De eerste achtervolgers komen uit het Verre Oosten: India (101 miljoen euro), Vietnam (77 miljoen euro) en Bangladesh (50 miljoen euro).

Onze uitvoer van visserijproducten is voornamelijk gericht op de EU en het Verenigd Koninkrijk. Onze drie grote afzetmarkten voor vis zijn Nederland (184 miljoen euro), Frankrijk (102 miljoen euro) en het Verenigd Koninkrijk (65 miljoen euro). Bij de schaal- en weekdieren is de volgorde anders. Frankrijk (164 miljoen euro) staat aan de leiding en Nederland (66 miljoen euro) is tweede. Duitsland (48 miljoen euro) staat op de derde plaats.

In vergelijking met het zeer moeilijke coronajaar 2020 is de invoer (+8%) en uitvoer (+10%) van visserijproducten aanzienlijk gestegen. Bij schaal- en weekdieren is dat een trendbreuk, want de handel nam tussen 2017 en 2020 gestaag af. Nog altijd is er in deze categorie een sterke daling tegenover 2017: -27% bij de invoer en -15% bij de uitvoer. Vlaanderen voerde in 2020 146.000 ton vis en 86.000 ton schaal- en weekdieren in; de uitvoer bedroeg respectievelijk 72.000 ton en 48.000 ton. Bij de uitvoer zit ook doorvoer van uitheemse producten als zalm, scampi's, victoriabaars en pangasius.

//

Tabel 13: in- en uitvoer van visserijproducten, in miljoen euro, Vlaanderen, 2021

product	invoer	uitvoer	saldo
vis	952,5	433,7	-518,8
levend vers en gekoeld	365,8	137,0	-228,8
gezouten, gedroogd en gerookt	82,7	35,6	-47,1
bereidingen en conserven	210,3	127,5	-82,8
zoetwatervis	286,7	130,0	133,8
siervissen	7,0	3,5	-3,4
schaal- en weekdieren	665,5	405,5	-260,0
andere zeeproducten	77,4	88,8	11,3
vismeel	9,2	0,7	-8,5
visvetten en oliën	48,7	65,4	16,7
overige zeeproducten	19,5	22,7	3,1
totaal visserij	1 695,4	927,9	-767,5

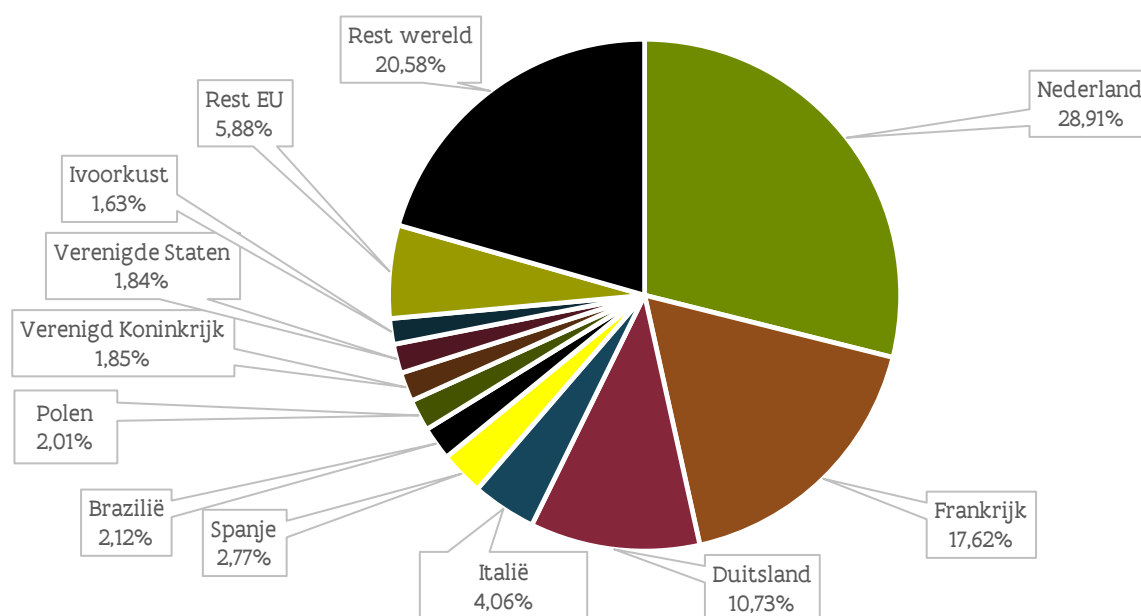
Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

Binnen de EU gelden Italië (1,5 miljard euro), Spanje (1,0 miljard euro) en Polen (755 miljoen euro) ook als bevoorrechte leveranciers. In de top tien staat nog het Verenigd Koninkrijk (694 miljoen euro), net als drie niet-Europese landen: Brazilië (796 miljoen euro), de Verenigde Staten (693 miljoen euro) en Ivoorkust (610 miljoen euro). Het Verenigd Koninkrijk levert bestrijdingsmiddelen, pure alcohol en kaas, Brazilië fruitsappen en koffie, de VS landbouwwerktuigen en noten en Ivoorkust cacao en rubbers.

In vergelijking met 2020 heeft Vlaanderen fors meer ingevoerd uit Italië (+35%), Duitsland (+24%) en Frankrijk (+22%). De grote verliezers zijn het Verenigd Koninkrijk (-16%) en de VS (-11%). De EU blijft goed voor 72% van de invoer; in 2020 met Groot-Brittannië er nog bij was dat 73%.

Figuur 9: belangrijkste leveranciers van agrarische producten, in %, Vlaanderen, 2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

6.3 HANDELSBALDO

Vlaanderen boekt in 2021 veruit het grootste agrohandelsoverschot met het Verenigd Koninkrijk (+3,3 miljard euro). Dat komt omdat Vlaanderen tegenover 2020 beduidend meer heeft uitgevoerd naar de andere kant van het Kanaal, terwijl de invoer uit Groot-Brittannië kromp. Het verschil met Duitsland (+2,1 miljard euro) is groot. Op de derde plaats staat Frankrijk (+1,5 miljard euro). In de top tien staan nog vijf EU-landen (Polen, Luxemburg, Zweden, Spanje en Tsjechië), de VS en China.

Met Nederland (-2,8 miljard euro), Ivoorkust (-552 miljoen euro) en Brazilië (-543 miljoen euro) is er daarentegen een stevig handelstekort. De top tien is zeer divers. Nederland is een van de weinige EU-landen waarmee Vlaanderen een negatief saldo heeft. Italië en Litouwen zijn de andere twee. Niet-EU-landen kunnen vaak specifieke landbouwproducten leveren die we hier niet of nauwelijks kunnen telen vanwege het klimaat of gewoonweg gebrek aan ruimte. Bananen komen uit Colombia en Ecuador, kiwi's uit Nieuw-Zeeland, cacao uit Ivoorkust, koffie uit Brazilië. Canada levert oliehoudende zaden en meststoffen, Oekraïne koolzaad en mais, Indonesië oliën en rubbers en India schaal- en weekdieren.

Tabel 14: top tien van landen waarmee Vlaanderen grootste handelsoverschot en –tekort heeft, in miljoen euro, 2021

Land	Agrohandelssaldo	Land	Agrohandelssaldo
Verenigd Koninkrijk	3 259,3	Nederland	-2 758,8
Duitsland	2 067,5	Ivoorkust	-552,3
Frankrijk	1 470,9	Brazilië	-542,6
Polen	604,1	Canada	-321,7
Luxemburg	604,0	Colombia	-317,2
Verenigde Staten	450,6	Oekraïne	-306,2
Zweden	337,5	Nieuw-Zeeland	-270,1
Spanje	334,8	Indonesië	-218,6
China	272,0	Ecuador	-216,5
Tsjechië	265,8	India	-216,1

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

////////////////////////////////////

productgroep	invoer	uitvoer	saldo	invoer % België	uitvoer % België	invoer % EU	uitvoer % EU
fokdieren	66	97	30	94,8%	86,1%	4,4%	4,2%
gedroogd en gerookt vlees	129	71	-58	73,3%	63,8%	5,9%	2,2%
niet-eetbare dierlijke producten	209	298	90	91,3%	89,0%	2,8%	3,6%
slacht- en gebruiksdieren	383	470	87	83,4%	85,4%	6,4%	5,8%
vers vlees	1 075	2 670	1 596	76,2%	89,3%	3,4%	5,7%
vleesbereidingen	599	736	137	78,1%	83,5%	7,4%	6,4%
zuivelproducten	2 891	3 073	182	74,2%	75,8%	7,6%	5,3%
tuinbouwproducten	6 280	6 253	-27	87,8%	88,8%	5,7%	5,8%
aromatische planten	59	30	-29	70,8%	62,9%	2,8%	2,1%
noten	307	175	-132	87,5%	94,7%	3,7%	4,7%
olijfoliën en bijproducten	70	27	-43	85,1%	72,4%	1,8%	0,4%
rubbers	257	42	-215	99,9%	15,0%	8,9%	4,9%
sierteelt	558	623	65	91,2%	88,2%	4,1%	3,1%
vers fruit	2 086	1 648	-438	86,4%	94,7%	6,2%	6,2%
verse groenten	791	781	-10	89,0%	93,9%	4,8%	4,3%
verwerkt fruit	1 142	1 137	-4	88,7%	87,5%	7,3%	8,2%
verwerkte groenten	1 010	1 790	780	85,9%	93,5%	7,6%	10,7%
agro-industriële producten	2 852	4 244	1 393	86,4%	86,5%	5,6%	6,9%
bestrijdingsmiddelen	578	1 096	518	75,4%	80,5%	5,5%	7,9%
landbouwmaterieel	1 107	1 513	407	93,1%	95,1%	4,3%	4,3%
meststoffen	1 167	1 635	468	86,8%	83,6%	8,0%	13,7%
andere producten	6 651	8 552	1 901	83,0%	85,8%	5,3%	5,8%
andere oliën en vetten	504	1 218	713	90,6%	89,6%	5,1%	12,4%
andere zeeproducten	77	89	11	96,7%	97,0%	4,2%	5,4%
dranken	2 315	3 395	1 080	77,1%	79,1%	6,4%	5,3%
producten niet elders vernoemd	888	1 270	383	80,3%	87,1%	5,6%	6,0%
schaal- en weekdieren	665	405	-260	91,7%	94,3%	5,3%	6,4%
veevoeders	1 248	1 741	493	90,6%	96,2%	8,3%	8,8%
vis	952	434	-519	81,5%	83,0%	2,7%	1,8%
totaal	37 562	43 076	5 515	85,9%	85,3%	6,5%	6,7%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB en Comext (Eurostat)

Nederland is met een uitvoer ter waarde van 112 miljard euro in de EU de grootste exporteur van agrarische producten. Duitsland en Frankrijk vervolledigen het podium. België staat met 53 miljard euro op de zesde plaats, na Spanje en Italië. Vlaanderen zou als aparte lidstaat op dezelfde plaats komen. In de top tien staan ook nog Polen, Denemarken, Oostenrijk en Ierland

Qua invoer staat Duitsland op nummer één met 101 miljard euro. Daarna volgen Nederland, Frankrijk, Italië en Spanje. Op de zesde plaats prijkt België met 44 miljard euro. Vlaanderen komt daarna. De top tien van lidstaten gaat verder met Polen, Zweden, Denemarken en Oostenrijk. Van de 27 EU-lidstaten zijn er 11 met een agrohandelsoverschot. Nederland voert de lijst soeverein aan met een overschot van +36 miljard euro. De eerste achtervolgers zijn Spanje en Polen. België is vierde met +7 miljard euro. Vlaanderen moet met +6 miljard euro nog net Italië en Frankrijk laten voorgaan. Ook bij Denemarken, Ierland, Hongarije, Litouwen en Bulgarije helt de balans positief over. Het grootste agrohandelstekort heeft Duitsland met -6 miljard euro. Ook Zweden, Portugal en Finland gaan diep in het rood.

////////////////////////////////////

Tabel 16: in- en uitvoer en saldo van agrarische producten bij EU, in miljoen euro, 2021

land	uitvoer	invoer	saldo
Nederland	112 371	76 527	35 844
Spanje	62 885	45 078	17 807
Polen	40 674	28 810	11 864
België	51 034	44 305	6 729
Italië	58 257	52 119	6 137
Frankrijk	76 715	70 621	6 093
<i>Vlaanderen</i>	<i>43 076</i>	<i>37 562</i>	<i>5 515</i>
Denemarken	21 306	16 347	4 958
Ierland	14 626	10 132	4 493
Hongarije	11 461	8 240	3 221
Litouwen	7 521	5 729	1 792
Bulgarije	6 608	5 402	1 206
Griekenland	8 664	8 689	-25
Oostenrijk	16 161	16 306	-145
Letland	3 382	3 731	-349
Malta	265	691	-426
Estland	1 619	2 123	-504
Slovenië	3 124	3 895	-771
Cyprus	465	1 352	-887
Kroatië	3 175	4 215	-1 040
Luxemburg	1 412	3 012	-1 600
Slowakije	4 345	6 240	-1 895
Tsjechië	10 024	12 408	-2 384
Roemenië	10 050	12 535	-2 484
Finland	3 384	6 427	-3 042
Portugal	8 933	13 118	-4 185
Zweden	11 523	17 667	-6 144
Duitsland	94 538	100 977	-6 439

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB en Comext (Eurostat)

8 VOORUITBLIK OP 2022

Uit voorlopige cijfers voor de eerste drie maanden van 2022 blijkt dat Vlaanderen voor 12,2 miljard euro aan agrovoedingsproducten uitvoerde. De invoer bedroeg 10,2 miljard euro. Daarmee zien we opnieuw een forse groei tegenover dezelfde periode in 2021, veel sterker dan de voorbije jaren. De uitvoer stijgt met 19%, de invoer met 17%. Belangrijke exportproducten doen het goed: aardappelbereidingen (+24%), zuivelproducten (+18%), banketbakkerswerk (+10%), cacao-producten (+8%), diepvriesgroenten (+6%). De uitvoer van agro-industriële producten gaat zelfs door het dak: landbouwmaterieel (+66%), meststoffen (+50%), bestrijdingsmiddelen (+49%). Vers vlees blijft stabiel (+1%). Een terugval is er bij verse groenten (-21%), bier (-11%), vers fruit (-5%) en sierteeltproducten (-4%). Bij de invoer vallen de groeicijfers op van oliehoudende zaden (+57%), oliën (+54%), granen (+41%), schaal- en weekdieren (+38%) en eieren (+30%).

Ook de handel met het Verenigd Koninkrijk neemt toe in de eerste drie maanden van 2022 in vergelijking met dezelfde periode in 2021. De invoer (+47%) stijgt sterker dan de uitvoer (+17%). De invoerwaarde bedraagt 227.000 euro, de uitvoerwaarde 1,0 miljard euro. De sprong bij de invoer wijst op een herstel na een dramatische daling in het eerste kwartaal van 2021 (-36%), de uitvoer noteerde toen ook al groeicijfers (+9%). In 2022 is er bij de uitvoer een opvallende groei bij bestrijdingsmiddelen (+66%), landbouwmaterieel (+63%), oliehoudende zaden (+57%), meststoffen (+35%), zuivel (+32%), vers vlees (+30%) en aardappelen (+28%). Bij de invoer zitten onder meer landbouwmaterieel, granen en oliehoudende producten in de lift.

De groei van de agrohandel in 2022 staat zeker niet alleen. In de totale handel is de stijging zelfs nog een pak groter. Volgens Statistiek Vlaanderen op basis van INR-gegevens bedroeg de goederenuitvoer in het eerste kwartaal van 2022 114,5 miljard euro en de goedereninvoer 116,5 miljard euro, respectievelijk 38% en 44% hoger dan in dezelfde periode vorig jaar.

Het is voorbarig om uit één kwartaal conclusies te trekken. Maar duidelijk is dat de galopperende inflatie zich doet voelen. In maart 2022 is die volgens de NBB opgelopen tot 9,3%. Bewerkte en onbewerkte levensmiddelen worden duurder, maar vooral de energieprijzen swingen de pan uit. Het belang van de inflatie blijkt ook uit het feit dat de totale agrohandel daalt tegenover het eerste kwartaal van 2021 als we het in ton uitdrukken (-8% bij export, -5% bij import). De daling in de hoeveelheid is vooral te merken aan de agro-industriële producten.

De gespannen geopolitieke situatie doet zich ook voelen. Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en begon er een bloedige oorlog, die duizenden mensenlevens kostte en een vluchtelingenstroom op gang bracht. De economische aanvoerlijnen raakten door het conflict verstoord en hadden een impact op de wereldwijde energie- en voedselvoorziening. Oekraïne en Rusland zijn belangrijke leveranciers van grondstoffen, van aardgas over granen tot kunstmest.

Hieronder brengen we de handel met de twee landen in 2021 in kaart. Met Oekraïne heeft Vlaanderen een handelstekort van meer dan 300 miljoen euro omdat we massaal koolzaad en mais uit Oekraïne betrekken. Voor beide producten is het onze op een na grootste leverancier, respectievelijk na Australië en Frankrijk. Landbouwwerktuigen zijn ons voornaamste exportproduct. Met Rusland hebben we een handelsoverschot van circa +160 miljoen euro. We importeren lijnzaad (Rusland is daarvan de grootste leverancier) en meststoffen en exporteren tabak, veevoeder, cacao-producten, landbouwwerktuigen en bier. Ook met Wit-Rusland, bondgenoot van Rusland, hebben we trouwens een handelstekort van -75 miljoen euro omdat we meststoffen uit het land importeren, terwijl de uitvoer naar het land beperkt is.

//

Tabel 17: invoer- en uitvoerwaarde van productgroepen in handel met Oekraïne en Rusland, in miljoen euro, %, Vlaanderen, 2021

productgroep	Oekraïne invoer	Oekraïne uitvoer	Rusland invoer	Rusland uitvoer
akkerbouwproducten	444,2	32,4	197,7	223,9
dierlijke producten	10,7	13,0	0,1	9,9
tuinbouwproducten	5,7	3,4	0,2	63,9
agro-industriële producten	0,0	70,0	95,9	47,0
overige producten	0,7	36,4	10,4	118,9
totaal	461,3	155,2	304,3	463,6

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van NBB

